

Το L^AT_EX και άλλοι κειμενογράφοι

Φώτης Ανδριτσόπουλος

Αρχιμήδους 34

123 51 Αθήνα

e-mail: fandrit@telecom.ntua.gr

Abstract

The preparation of my thesis for the degree of Diploma in Electrical Engineering, lead me to adopt L^AT_EX over common word processors. In this short note I report what lead me to this decision and how I managed to become an average L^AT_EX user in less than a week.

Όλοι όσοι έχουν ασχοληθεί με υπολογιστές, από τους προγραμματιστές μέχρι τους απλούς χρήστες, έχουν έρθει κάποια στιγμή στην ανάγκη να γράψουν ένα κείμενο, είτε αυτό είναι επίσημο είτε πρόχειρο. Μία μερίδα των χρηστών αυτών χρησιμοποιούν τους υπολογιστές αποκλειστικά και μόνο για την συγγραφή κειμένων. Κατά την περίοδο των φοιτητικών μου χρόνων ήταν αρκετές οι φορές που χρειάστηκα κι εγώ να δακτυλογραφήσω κείμενα για διάφορες εργασίες που μου ανατέθηκαν από τη σχολή αλλά ακόμα και για προσωπική χρήση.

Την ύπαρξη του L^AT_EX την έμαθα πριν από τρία περίπου χρόνια από έναν ειδικό του είδους θα έλεγα, χωρίς όμως να το έχω χρησιμοποιήσει ποτέ. Έτσι είδα τις δυνατότητές του και εντυπωσιάστικα κυρίως από την ποιότητα του αποτελέσματος που παρείχε. Επειδή όμως δεν είναι ένα περιβάλλον WYSIWYG¹, φαντάστηκα πως για να γράψει κανείς κείμενα στο L^AT_EX ήταν κάτι το τρομακτικά δύσκολο αλλά ταυτόχρονα και πολύ χρονοβόρο, (συγκρίνοντας πάντα με WYSIWYG κειμενογράφους). Η ποιότητα που έπαιρνα από άλλους κειμενογράφους όπως για παράδειγμα από το Microsoft Word ήταν κάτι το ανεκτό αλλά όχι και ικανοποιητικό.

Όταν ξεκίνησα να γράφω την διπλωματική μου εργασία, δακτυλογράφησα τα αρχικά μου κείμενα στο Microsoft Word. Όμως από την αρχή κιόλας πρόσεξα πως οι πολλοί μαθηματικοί τύποι που έπρεπε να γράψω και με δυσκόλευαν αρκετά στην διατύπωσή τους αλλά και κάποια προβλήματα όπως η στοίχιση των σχέσεων και προπάντως η ποιότητα του συνολικού αποτελέσματος γινόταν όλο και

¹ What you see is what you get

πιο αντιαισθητική. Ταυτόχρονα αντιμετώπιζα και το πρόβλημα ότι δεν μπορούσα να γράφω κομμάτια των κειμένων μου σε διαφορετικούς υπολογιστές. Όταν ο υπολογιστής στο εργαστήριο είχε την έκδοση του WYSIWYG κειμενογράφου A, στο σπίτι ο υπολογιστής μου την έκδοση B και ο φορητός πιθανόν καμμία από αυτές δημιουργούνταν τρομακτικά προβλήματα ασυμβατότητας μεταξύ των εγγράφων όταν δακτυλογραφούσα ένα μέρος στον έναν και το υπόλοιπο σε κάποιον άλλον. Παρά ταύτα, παρουσιάζοντας κάποια στιγμή ένα μέρος από τα κείμενα που είχα γράψει μέχρι τότε, στον καθηγητή με τον οποίο εκπονούσα την διπλωματική αυτή εργασία, μου είπε πως το περιεχόμενο ήταν καλό αλλά σαν εμφάνιση ήταν πολύ κακό! Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι η εμφάνιση δεν θα τον ενδιέφερε και τόσο. Η προσωπική μου γνώμη πάνω σε αυτό το θέμα είναι πως από τη στιγμή που ξεκινάμε να γράψουμε ένα κείμενο στον υπολογιστή (και όχι χειρόγραφα σε ένα κομμάτι χαρτί) το κάνουμε για να πάρουμε ένα πραγματικά ποιοτικό αποτέλεσμα.

Τότε ήταν η στιγμή που ξεκίνησα να μάθω το \LaTeX φοβούμενος όμως πως θα απαιτήσει πολύ χρόνο τη στιγμή που πιεζόμουν χρονικά για την συγγραφή του κειμένου. Τώρα είμαι σίγουρος πως αν δοκίμαζα να γράψω το κείμενο αυτό σε έναν WYSIWYG κειμενογράφο θα σπαταλούσα πολύ περισσότερο χρόνο από αυτόν που ξόδεψα για το \LaTeX . Με τη βοήθεια ενός βιβλίου² κατάφερα μέσα σε μία εβδομάδα να γράψω ακόμα και τις πιο δύσκολες μαθηματικές σχέσεις και προπάντων χωρίς να ενδιαφέρομαι για την στοίχιση του κειμένου, τον συλλαβισμό των λέξεων κ.λπ., εφ' όσον αυτό το αναλαμβάνει το \LaTeX . Επίσης είχε λυθεί και το πρόβλημα της ασυμβατότητας μεταξύ των κειμενογράφων, εφόσον για τη συγγραφή κειμένων του \LaTeX χρειαζόμουν έναν οποιονδήποτε κειμενογράφο απλού κειμένου (plain text editor) όπως ο vi του UNIX, το Edit του DOS ή ακόμα και το γνωστό στους περισσότερους Notepad των Windows. Ο καθηγητής έμεινε έκπληκτος όταν είδε το αποτέλεσμα των κειμένων μου που είχα γράψει με το \LaTeX . Ο ίδιος χρησιμοποιούσε τον κειμενογράφο WordPerfect τότε παρά το γεγονός ότι είχε ακουστά την ύπαρξη του \LaTeX . Πίστευε λανθασμένα και αυτός (όπως και πολλοί άλλοι) πως είναι ένα περιβάλλον στριφνό. Του έκανε τόσο μεγάλη εντύπωση η ποιότητα του αποτελέσματος που με ρώτησε αν θα μπορούσε να αρχίσει να το χρησιμοποιεί και αυτός στο PC του (οπώς και κάνει τώρα!). Η αμφιβολία του αυτή προήλθε από έναν μύθο που πολλοί πιστεύουν ότι το \LaTeX μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε περιβάλλον τύπου UNIX. Ένα ακόμα πλεονέκτημα του \LaTeX στο οποίο πολλοί δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία, είναι ότι το \LaTeX είναι δωρεάν! Σε συνδυασμό λοιπόν με ένα δωρεάν λειτουργικό σύστημα (Linux, FreeBSD, Solaris x86 κ.λπ.) μπορούμε να έχουμε ένα άψογο σύστημα στοιχειοθεσίας χωρίς να ξοδέψουμε ούτε μία δραχμή!

² \LaTeX , Απόστολος Συρόπουλος, Εκδόσεις Παρατηρητής, 1998.